

9.2.2017

NUOMONĖ

Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl akų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labai leidžiamų tam tikrų būdų naudoti autorių teisių ir gretutinių teisių saugomus kūrinius ir kitus objektus, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo

(COM(2016) 0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD))

Nuomonės referentė: Helga Stevens

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Derybos dėl Marakešo sutarties dėl geresnių sąlygų susipažinti su paskelbtais kūriniais sudarymo akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims (toliau – Marakešo sutartis) vyko laikantis prezumpcijos, kad Marakešo sutartis yra mišrus susitarimas: vieni joje aptariami klausimai priklauso ES, kiti – valstybių narių kompetencijos sričiai. Penkiolika valstybių narių jau pasirašė Marakešo sutartį.

Ji laikoma istorine sutartimi, nes tai pirmoji sutartis dėl autorių teisių išimčių, be to, ji turi žmogaus teisių aspektą. Nuomonės referentė įsipareigojusi siekti, kad būtų pagerinta regos sutrikimų turinčių asmenų prieiga prie autorių teisių saugomų kūrinių. Regos sutrikimų turintys asmenys turės geresnę prieigą prie knygų, nes daug organizacijų galės siųsti kūrinių kopijas į kitas šalis.

Be to, nuomonės referentė konsultavosi su neįgaliųjų organizacijomis ir suinteresuotaisiais subjektais ir suprato, kad Komisijos pasiūlymas vertinamas teigiamai. Teksto pakeitimai apsiriboja Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto kompetencijos sritimi ir jais siekiama užtikrinti, kad formuluotės atitiktų Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ir Marakešo sutartį.

PAKEITIMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą atsižvelgti į šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 nurodomoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 *straipsnį*,

Pakeitimas

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos **19 ir** 114 *straipsnius*,

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 a nurodomoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

atsižvelgdami į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Protokolą Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje,

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 b nurodomoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

atsižvelgdami į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo,

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl direktyvos 1 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(1) autorių teisių ir gretutinių teisių srities Sąjungos direktyvomis teisių turėtojams suteikiamas teisinis tikrumas ir aukšto lygio apsauga. Suderinta teisinė sistema padeda tinkamai veikti vidaus rinkai ir skatina inovacijas, ***kurti naują turinį, į jį investuoti ir jį gaminti***, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje. Ja taip pat siekiama skatinti, kad žinios ir kultūra būtų prieinamesnės, užtikrinant kūrinų ir kitų objektų apsaugą ir leidžiant nustatyti visuomenės interesą atitinkančias išimtis ar apribojimus. Reikėtų išsaugoti teisingą teisių turėtojų ir naudotojų teisių ir interesų pusiausvyrą;

(1) autorių teisių ir gretutinių teisių srities Sąjungos direktyvomis teisių turėtojams suteikiamas teisinis tikrumas ir aukšto lygio apsauga. Suderinta teisinė sistema padeda tinkamai ***ir geriau*** veikti vidaus rinkai ir skatina inovacijas, ***naujo turinio kūrimą, investicijas, užimtumą ir naujo turinio gamybą***, be kita ko, skaitmeninėje ***ir internetinėje*** aplinkoje. Ja taip pat siekiama skatinti, kad žinios ir kultūra būtų prieinamesnės, užtikrinant kūrinų ir kitų objektų apsaugą ir leidžiant nustatyti visuomenės interesą atitinkančias išimtis ar apribojimus. Reikėtų išsaugoti teisingą teisių turėtojų ir naudotojų teisių ir interesų pusiausvyrą;

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(3) akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims tebekyla daug kliūčių

(3) akliems, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turintiems asmenims, ***įskaitant asmenis,***

susipažinti su autorių teisių ir gretutinių teisių saugomomis knygomis ir kitais spaudiniais. Reikia imtis priemonių, kad tokie prieinamų formų kūriniai taptų labiau pasiekiami ir pagerėtų jų apyvarta vidaus rinkoje;

kurie dėl fizinės negalios nepajėgūs laikyti ar vartyti knygos, tebekyla daug kliūčių susipažinti su autorių teisių ir gretutinių teisių saugomomis knygomis ir kitais spaudiniais. Reikia imtis priemonių, kad tokie prieinamų formų kūriniai taptų labiau pasiekiami ir pagerėtų jų apyvarta vidaus rinkoje;

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl direktyvos 5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(5) ši direktyva parengta aklų, turinčių regos sutrikimą, kurio neįmanoma sumažinti taip, kad tų asmenų rega iš esmės nesiskirtų nuo regos asmens, neturinčio tokio sutrikimo, arba suvokimo ar skaitymo negalia, įskaitant disleksiją, ***turinčių asmenų*** ir todėl negalinčių skaityti spausdintų kūrinių iš esmės tokiu pat laipsniu, kaip ***ir*** tokios negalios neturintys asmenys, arba dėl fizinės negalios nepajėgių laikyti ar vartyti knygos arba sutelkti žvilgsnio ar judinti akių taip, kaip to reikia norint skaityti, labai. Šia direktyva nustatytų priemonių tikslas yra padidinti knygų, žurnalų, laikraščių, periodinių leidinių ir kitų tekstų, natų ir kitų spaudinių, įskaitant garso formatu, skaitmeninių ir analoginių, pasiekiamumą formomis, kuriomis tie kūriniai ir kiti objektai tampa tiems asmenims prieinami iš esmės taip pat, kaip sutrikimo ar negalios neturintiems asmenims. Prieinamos formos yra, be kitų, Brailio raštas, stambus šriftas, pritaikytos e. knygos, garso knygos ir radijo transliacijos;

Pakeitimas

(5) ši direktyva parengta aklų, turinčių regos sutrikimą, kurio neįmanoma sumažinti taip, kad tų asmenų rega iš esmės nesiskirtų nuo regos asmens, neturinčio tokio sutrikimo, arba suvokimo ar skaitymo negalia, įskaitant disleksiją, ***ar bet kokį kitą mokymosi sutrikimą turinčių*** ir todėl negalinčių skaityti spausdintų kūrinių iš esmės tokiu pat laipsniu, kaip tokios negalios neturintys asmenys, arba dėl fizinės negalios nepajėgių laikyti ar vartyti knygos arba sutelkti žvilgsnio ar judinti akių taip, kaip to reikia norint skaityti, ***asmenų*** labai. Šia direktyva nustatytų priemonių tikslas yra padidinti knygų, žurnalų, laikraščių, periodinių leidinių ir kitų tekstų, natų ir kitų spaudinių, įskaitant garso formatu, skaitmeninių ir analoginių, ***internetinių ar neinternetinių***, pasiekiamumą formomis, kuriomis tie kūriniai ir kiti objektai tampa tiems asmenims prieinami iš esmės taip pat, kaip sutrikimo ar negalios neturintiems asmenims. Prieinamos formos yra, be kitų, Brailio raštas, stambus šriftas, pritaikytos e. knygos, garso knygos ir radijo transliacijos.

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl direktyvos

6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(6) todėl šioje direktyvoje reikėtų numatyti privalomas Sąjungos teisės aktais suderintų teisių išimtis, kurios sietųsi su Marakešo sutartyje aptartais naudojimo būdais ir kūriniams. Tai visų pirma atgaminimo, viešo paskelbimo, padarymo prieinamu, platinimo ir skolinimo teisės, kaip numatyta direktyvose 2001/29/EB, 2006/115/EB ir 2009/24/EB, ir atitinkamos Direktyvoje 96/9/EB numatytos teisės. Kadangi Marakešo sutartyje reikalaujamų išimčių ir apribojimų taikymo sričiai priklauso ir garsiniai kūriniai, tokie kaip garso knygos, būtina, kad šios išimties taip pat būtų taikomos gretutinėms teisėms;

Pakeitimas

(6) todėl šioje direktyvoje reikėtų numatyti privalomas Sąjungos teisės aktais suderintų teisių išimtis, kurios sietųsi su Marakešo sutartyje aptartais naudojimo būdais ir kūriniams. Tai visų pirma atgaminimo, viešo paskelbimo, padarymo prieinamu, platinimo ir skolinimo teisės, kaip numatyta direktyvose 2001/29/EB, 2006/115/EB ir 2009/24/EB, ir atitinkamos Direktyvoje 96/9/EB numatytos teisės. Kadangi Marakešo sutartyje reikalaujamų išimčių ir apribojimų taikymo sričiai priklauso ir garsiniai kūriniai, tokie kaip garso knygos, būtina, kad šios išimties taip pat būtų taikomos gretutinėms teisėms; ***Šioje direktyvoje numatytos išimties taikomos nepažeidžiant kitų, palankesnių valstybių narių neįgaliesiems nustatytų išimčių, kaip antai išimties, susijusios su asmeniniu naudojimu;***

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl direktyvos 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(11) išimtis yra ypatingo pobūdžio, jos taikymo sritis ribota, o jos naudos gavėjams reikia teisinio tikrumo, todėl valstybėms narėms neturėtų būti leista kelti papildomų išimties taikymo reikalavimų, tokių kaip kompensavimo sistemos arba išankstinė patikra, ar prieinamos formos kopijų galima gauti rinkoje;

Pakeitimas

(11) išimtis yra ypatingo pobūdžio, jos taikymo sritis ribota, o jos naudos gavėjams reikia teisinio tikrumo, todėl valstybėms narėms neturėtų būti leista kelti papildomų išimties taikymo reikalavimų, tokių kaip kompensavimo sistemos arba išankstinė patikra, ar prieinamos formos kopijų galima gauti rinkoje. ***Esama pavojaus, kad tokiais papildomais reikalavimais galėtų būti prieštaraujama šioje direktyvoje numatytam tikslui sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybiniam keitimuisi prieinamos formos kopijomis vidaus rinkoje;***

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl direktyvos 13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(13) Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje (JTNTK), prie kurios **yra prisijungusi ES**, neįgaliesiems užtikrinama teisė susipažinti su informacija ir dalyvauti kultūriniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime taip pat, kaip ir kitiems asmenims. JTNTK reikalaujama, kad prie konvencijos prisijungusios šalys, vadovaudamosi tarptautine teise, imtųsi reikiamų veiksmų, kad užtikrintų, kad intelektinės nuosavybės apsaugos įstatymuose nebūtų nepagrįstų ar diskriminacinių kliūčių neįgaliesiems susipažinti su kultūrine medžiaga;

Pakeitimas

(13) Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje (JTNTK), prie kurios **Sąjunga prisijungė 2011 m. sausio 21 d.**, neįgaliesiems užtikrinama teisė susipažinti su informacija **bei komunikacija** ir dalyvauti kultūriniame, ekonominiame, **politiniame, darbo** ir socialiniame gyvenime taip pat, kaip ir kitiems asmenims. JTNTK reikalaujama, kad prie konvencijos prisijungusios šalys, vadovaudamosi tarptautine teise, imtųsi reikiamų veiksmų, kad užtikrintų, kad intelektinės nuosavybės apsaugos įstatymuose nebūtų nepagrįstų ar diskriminacinių kliūčių neįgaliesiems susipažinti su kultūrine medžiaga;

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl direktyvos 14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(14) pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, Sąjunga pripažįsta ir gerbia neįgaliųjų asmenų teisę naudotis priemonėmis, užtikrinančiomis jų nepriklausomumą, socialinį bei profesinį integravimą ir dalyvavimą bendruomenės gyvenime;

Pakeitimas

(14) pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, Sąjunga **draudžia diskriminaciją dėl neįgalumo ir** pripažįsta ir gerbia neįgaliųjų asmenų teisę naudotis priemonėmis, užtikrinančiomis jų nepriklausomumą, socialinį bei profesinį integravimą ir dalyvavimą bendruomenės gyvenime;

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 straipsnio 1 punktas

Komisijos siūlomas tekstas

1) kūrinys ir kitas objektas – paskelbtas ar kitu būdu teisėtai viešai pasiekiamu padarytas autorių ir gretutinių teisių saugomas knygos, žurnalo, laikraščio, periodinio leidinio ir kito rašto, įskaitant natas, formos ir bet kokio pavidalo, įskaitant garso formatą, tokį kaip garso knygos, kūrinys ir susijusios iliustracijos;

Pakeitimas

1) kūrinys ir kitas objektas – paskelbtas ar kitu būdu teisėtai viešai pasiekiamu padarytas autorių ir gretutinių teisių saugomas knygos, **e. knygos**, žurnalo, laikraščio, periodinio leidinio ir kito rašto, įskaitant natas, formos ir bet kokio pavidalo, **internetinio ar neinternetinio**, įskaitant garso formatą, tokį kaip garso knygos, kūrinys ir susijusios iliustracijos;

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl direktyvos 2 straipsnio 2 punkto c papunktis

Komisijos siūlomas tekstas

c) asmuo, kuris turi suvokimo ar skaitymo negalią, įskaitant disleksiją, ir dėl to nepajėgia skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip sutrikimo ar negalios neturintis asmuo, arba

Pakeitimas

c) asmuo, kuris turi suvokimo ar skaitymo negalią, įskaitant disleksiją, **ar bet kokį kitą mokymosi sutrikimą** ir dėl to nepajėgia skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip sutrikimo ar negalios neturintis asmuo, arba

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl direktyvos 3 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje numatytų autorių ir gretutinių teisių išimčių nebūtų galima pakeisti techninėmis priemonėmis arba sutartimi.

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl direktyvos 7 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Iki [dveji metai po perkėlimo datos] Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pateikia ataskaitą, kiek naudos gavėjams pasiekiami kiti, negu 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžti, prieinamų formų kūriniai ir kiti objektai ir kiek prieinamų formų kūriniai ir kiti objektai pasiekiami asmenims, turintiems kitokių negalių, negu nurodytosios 2 straipsnio 2 dalyje. Ataskaitoje turi būti įvertinta, ar tikslinga svarstyti šios direktyvos taikymo srities pakeitimą.

Pakeitimas

Iki [dveji metai po perkėlimo datos] Komisija Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui pateikia ataskaitą, kiek naudos gavėjams pasiekiami kiti, negu 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžti, prieinamų formų kūriniai ir kiti objektai ir kiek prieinamų formų kūriniai ir kiti objektai pasiekiami asmenims, turintiems kitokių negalių, negu nurodytosios 2 straipsnio 2 dalyje. Ataskaitoje turi būti įvertinta, ar, ***atsižvelgiant į technologinę plėtrą, visų pirma technologijas, skirtas padėti neįgaliesiems, ir galimybes šiomis technologijomis pasinaudoti***, tikslinga svarstyti šios direktyvos taikymo srities pakeitimą.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl direktyvos 8 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Ne ***anksčiau*** kaip [***per penkerius metus*** po perkėlimo datos] Komisija atlieka direktyvos vertinimą ir pateikia pagrindines išvadas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, jei reikia, kartu su pasiūlymais iš dalies pakeisti šią direktyvą.

Pakeitimas

Ne ***vėliau*** kaip [***penkeri metai*** po perkėlimo ***į nacionalinę teisę*** datos] Komisija, ***atsižvelgdama į technologinę plėtrą, kiek tai susiję su prieinamumu***, atlieka direktyvos vertinimą ir pateikia pagrindines išvadas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, jei reikia, kartu su pasiūlymais iš dalies pakeisti šią direktyvą. ***Komisijos ataskaitoje atsižvelgiama į susijusių pilietinės***

*visuomenės veikėjų, nevyriausybinių
organizacijų ir socialinių partnerių,
įskaitant neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus
asmenų organizacijas, nuomonę.*

**PRIEDAS. NUOMONĖS REFERENTEI
INFORMACIJĄ TEIKUSIŲ SUBJEKTŲ AR ASMENŲ SĄRAŠAS**

Toliau pateiktą sąrašą vien savo noru ir tik savo atsakomybe parengė nuomonės referentė.

Nuomonės referentė, rengdama šį nuomonės projektą, gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Europos aklyjų sąjunga (angl. EBU)
Europos neįgaliųjų forumas (angl. EDF).

NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Aklų, regos sutrikimą ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labai leidžiami būdai naudoti kūriniams ir kitais autorių teisių ir gretutinių teisių saugomais objektais ir Direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo dalinis keitimas
Nuorodos	COM(2016)0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD)
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI 6.10.2016
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	EMPL 24.11.2016
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Helga Stevens 28.11.2016
Svarstymas komitete	8.12.2016
Priėmimo data	25.1.2017
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 49 - : 0 0 : 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Laura Agea, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Robert Rochefort, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Jana Žitňanská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Helga Stevens, Flavio Zanonato
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (200 straipsnio 2 dalis)	Marco Valli

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

49	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Helga Stevens, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
EFDD	Laura Agea, Marco Valli
GUE/NGL	Lynn Boylan, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo, João Pimenta Lopes
NI	Lampros Fountoulis
EPP	Georges Bach, Heinz K. Becker, Dieter-Lebrecht Koch, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Georgi Pirinski, Evelyn Regner, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Marita Ulvskog, Flavio Zanonato
Green/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke

0	-

2	0
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė